

**УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕКЛАДАЧІ
ТВОРІВ ЗАРУБІЖНИХ ПИСЬМЕННИКІВ**

Василь Стус

Вагомий внесок в українську літературу зробив Василь Стус і на терені перекладу. Варто згадати його блискучі переклади з Гете й Рільке (Сонети до Орфея, Дуїнські елегії).

З німецької Стус також переклав вірші Пауля Целана, Альберта Еренштайна, Еріха Кестнера, Ганса Маґнуса Енценсберґера; з англійської — поезії Кіплінга, з італійської — Джузеппе Унґаретті, з іспанської — твори Федеріко Гарсія Лорки, з французької — Гі де Мопассана, Артюра Рембо, Рене Шара. Перекладав також зі слов'янських мов.

Відносно невелика літературна спадщина Василя Стуса включає низку віршів, у яких відбиваються творчі імпульси німецьких поетів, головню Гете і Рільке, котрих він згідно з власними твердженнями найбільше любив. Один вірш присвячений Гете та низку перекладів з творчости різних німецьких поетів, між ними Гете, Рільке і Ґотфрід Бонн, сконфіскувало КДБ при одному із численних обшуків. З видрукованих перекладів із німецької поезії є один вірш поетеси Рагель Варнгаґен фон Ензе (1771-1833) п. н. «Мої мерці» і три сонети Рільке.

Григорій Кочур

Народився в селі Феськівка Чернігівської губернії. Навчався у Київському інституті народної освіти. Ще під час навчання в інституті молодого Григорія залучили до перекладацької роботи, зокрема над антологією нової французької поезії, а згодом хрестоматією «Антична література». У процесі спільної роботи Кочур-студент познайомився з Максимом Рильським, Михайлом Драй-Хмарою, Освальдом Бурггардтом, Павлом Филиповичем, а також певний час працював помічником у Агатангела Кримського. Після завершення навчання Григорієві довелося виїхати викладати до Балти й Тирасполя. Згодом викладав у Тираспольському та Вінницькому педінститутах.

У 70-х Григорій Кочур щораз частіше потрапляв до списків тих, кого «розбирали» на різних зборах, потрапив до «чорних списків», зокрема за те, що зустрічався з українськими літераторами з-за кордону. Під час другої хвилі репресій серед української інтелігенції 1973 року Кочура виключили зі Спілки письменників України (СПУ): попри тиск, не дав потрібних КДБ показів проти Є. Сверстюка; практично позбавили можливості публікуватися

Тільки 1988 Кочура відновили в [СПУ](#). 1989 видана невелика збірка його віршів «Інтинський зошит», його табірна поезія з царства «дротяного дракона». 1991 р. виданий том вибраних перекладів «Друге відлуння».

Як твердить критик і теоретик перекладів М. Новикова, збірка перекладів Кочура — це «одночасно факт української культури, документ нашого часу і „багатоголосий монолог“ самого Кочура».

Григорій Кочур — лавреат премії імені М. Рильського за переклади і Державної премії ім Т. Шевченка за книгу перекладів «Друге відлуння».

Тільки у 82-річному віці дістав можливість прийняти зарубіжні запрошення і виступити з доповідями на наукових конференціях у США (Іллінойський університет, 1991), у Польщі та Чехії (1992).

Григорій Кочур був дійсним членом Наукового товариства ім. Т. Шевченка, нагороджений медаллю НТШ ім. М. Грушевського.

Леся Українка

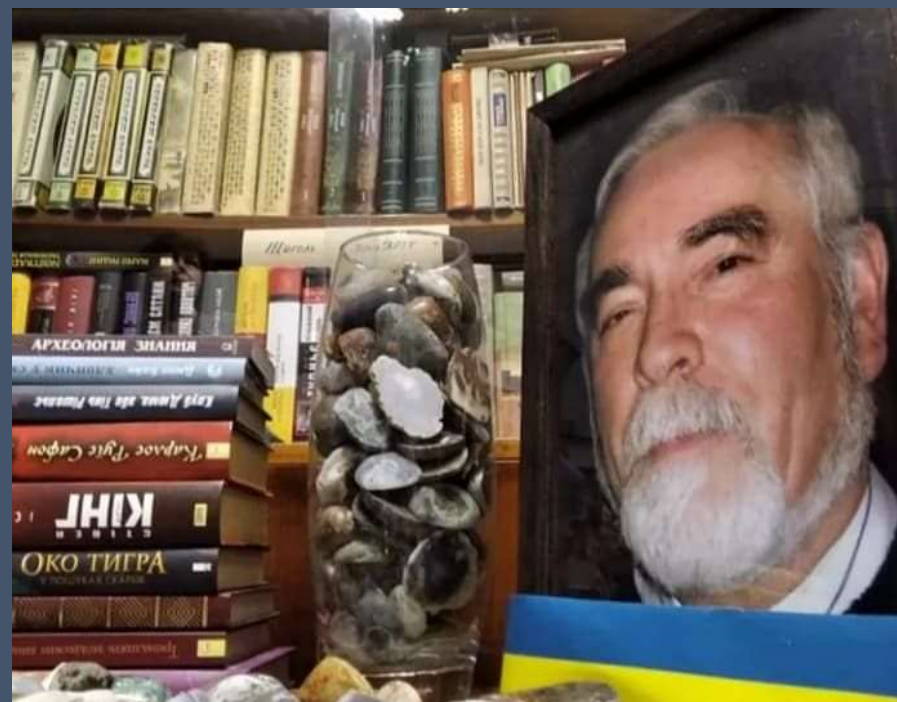
Окрім художніх текстів, Леся Українка також перекладала публіцистику й наукові твори, які не дуже охоче публікували за радянських часів, том їх і знають менше сьогодні. Її переклади стосуються різних царин науки та проблем її сучасності, вони є внеском у розвиток демократичних цінностей та свободи людини: це й найновіші дослідження французького біблеїста Моріса Верна, брошура Михайла Драгоманова про волю віри, розвідка Френсіса Фегі про колоніальне становище ірландської мови, брошура польського соціал-демократа Шимона Дікштейна про несправедливі умови праці робітників, а також філософський есей про становище людини Моріса Метерлінка. Названі ідеї створювали клімат часу епохи *fin de siècle*. Ці переклади Лесі Українки сприяли виробленню та вишталтуванню наукового стилю в українській мові й, своєю чергою, ідеї, висловлені європейськими науковцями, громадськими діячами та філософами, через переклади проникають у творчість самої письменниці, поглиблюючи її розуміння тих чи інших явищ та сприяючи їхньому переосмисленню.

Борис Тен

(справжнє ім'я і прізвище Микола Васильович Хомичевський), поет і перекладач родом з села Дермань (західна Волинь). Впродовж 1951-1955 років викладав латинську мову в інституті іноземних мов, а відтак - у Житомирському педінституті імені Івана Франка. Перекладав твори Есхіла, Гете, Міцкевича, Шекспіра, Шіллера,... Упродовж 31 року працював над перекладом "Одіссеї" та "Іліади" Гомера. Лауреат премії імені Максима Рильського, заслужений діяч польської культури. За переклади з Ю. Словацького, А. Міцкевича, Є. Жулавського дістав нагороду Міністерства Культури і Мистецтва Польщі. 1970 року вида книгу сонетів "Зоряні сонети", де зібрана його оригінальна творчість. Волову українською, грецькою, латинською, польською, німецькою, французькою, російською і чеською мовами.

Віктор Шовкун

Віктор Шовкун — (14 березня 1940, с. Манченки Харків. Обл.)— український перекладач, письменник, літературний редактор. Позаяк батьки померли досить рано, виховували Віктора баба Приська (Єфросинія) з дідом Петром. Саме дід Петро, який у I Світову війну побував у німецькому полоні й опанував основи німецької та французької мов, прищепив Вікторові любов до іноземних мов. Віктор Шовкун активно перекладає дотепер. З англійської — Агату Крісті та Едгара По, Стівена Кінга, Дж. Орвела; з французької — О. Де Бальзака, Анатолія Франса, Ж. Сіменона; з іспанської — Г. Г. Маркеса, Х. Л. Борхеса; з іспанської — Ч. Паве́зе; з португальської — П. Коельо, Ж. Сарамаго та багато інших.

Євген Плужник

Літературну діяльність розпочав на початку 1920-х років. Перші твори під власним прізвищем опубліковані 1924 року. В літературу ввійшов завдяки старанням [Ю. Меженка](#), який перший оцінив талант поета і привів його на засідання «[Аспису](#)». Поезію Є. Плужника високо оцінили [М. Рильський](#), [М. Зеров](#), [М. Бажан](#).

Поезії Плужника притаманні глибокий [ліризм](#), [драматизм](#) почуттів, майстерна поетична мова.

Автор вірша в оповіданні [Валер'яна Підмогильного](#) «Третя революція». Написав кілька сценаріїв для [ВУФКУ](#), однак фільми поставлені не були, доля сценаріїв невідома.

Спільно з Валер'яном Підмогильним уклав словник «[Фразеологія ділової мови](#)» (1926, 1927). Заради заробітку робив мовну редакцію «робітничих» письменників, зокрема, редагував «Роман міжгір'я» [Івана Ле](#).

